

Araling Panlipunan

Kasaysayan ng Daigdig
Ikatlong Markahan – Modyul 6

Pag-usbong ng Nasyonalismo sa Europa
At sa Iba’t ibang Bahagi ng Daigdig

Manunulat: Gemma P. Soneja

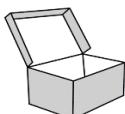

City of Good Character
DISCIPLINE • GOOD TASTE • EXCELLENCE

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

**Aralin
1**

Ang Pag-usbong ng Nasyonalismo sa Europa, Amerika at Iba Pang Panig ng Daigdig

Alamin

Ang pag-usbong ng nasyonalismo sa Europa at iba pang bahagi ng daigdig ay tulad din ng salaysay ng pag-usbong ng nasyonalismo ng mga bansa sa Asya maging sa Pilipinas. Ito ay isang proseso at pamamaraan na pinagdadaanan kaalinsabay ang iba't ibang salik at mahahalagang tao na nagpaunlad dito.

Sa araling ito, ating tatalakayin ang mahahalagang epektong naidulot ng iba't ibang anyo ng rebolusyon at ang papel ng mahahalagang tao na nagbigay-daan sa pagkamulat ng mga mamamayan upang malinang ang damdaming nasyonalismo at mga kilusang nagsulong dito.

Ang modyul na ito ay binubuo:

Aralin 1: Ang Pag-usbong ng Nasyonalismo sa Europa at Iba' Ibang Bahagi ng Daigdig
Sa pagtatapos ng araling ito, ikaw ay inaasahang:

- 1. naipahahayag ang pagpapahalaga sa pag-usbong ng Nasyonalismo sa Europa at iba't ibang panig ng daigdig;**
 - 1.1 nailalahad ang konsepto at kahulugan ng nasyonalismo;
 - 1.2 nasusuri ang pag-usbong ng nasyonalismo sa Europa at iba't ibang bahagi ng daigdig;
 - 1.3 natataya ang implikasyon ng nasyonalismo na naging daan sa pagbabago ng pananaw sa Europa at iba't ibang bahagi ng daigdig.

Subukin

Gawain 1: Mix & Match! Pagtapatin ang mga pangalan ng tao mula sa Hanay A at sa Hanay B na nagsasaad ng kanilang mahalagang nagawa.

Hanay A

- ___ 1. George Washington
- ___ 2. Napoleon Bonaparte
- ___ 3. Karl Marx
- ___ 4. Vladimir Lenin
- ___ 5. William the Conqueror

Hanay B

- A. Sa kanyang pamumuno, pinalakas niya at pinagisa niya ang monarkiya at pinakaisa ang mga kaharian sa Inglaterra.
- B. Siya ang namuno sa hukbong sandatahan ng Estados Unidos laban sa pananakop ng mga Ingles.
- C. Iniluklok niya ang kanyang sarili bilang unang Konsul ng Republika ng France.
- D. Kinilalang “Ama ng Sosyalismo” at nagsulong ng mga doktrinang komunismo at mga kaisipang pang-ekonomiya.
- E. Pinamunuan niya ang Rebolusyong Bolshevik at nagtagtag ng Partido Komunista ng mga Ruso.

Balikan

Gawain 2: May Bunga ang Chika, Mars...

Ano man ang kasalukuyang kaganapan ay palaging kaakibat ng pangyayari ng nakaraan. Sinasabing malaki ang naging epekto ng mga naganap na iba’t ibang rebusyon sa pag-usbong ng kamulatan na nagbigay-daan sa pagsibol ng nasyonalismo sa Europa, Amerika at iba pang bahagi ng daigdig.

Kumpletuhin ang talaan sa ibaba na nagpapakita ng mahahalagang pangyayari sa daigdig na naging daan sa pag-usbong ng nasyonalismo sa Europa, Amerika at iba pang bahagi ng mundo. **Isulat ang mga naging EPEKTO o naidulot nitong pagbabago sa lipunan sa panahong tinutukoy.** (Magbigay lamang ng Isang Sagot)

Pangyayari	Naging Epekto
1. Rebusyon Industriyal	
2. Rebusyon Siyentipiko	
3. Rebusyon Pangkaisipan	
4. Rebusyon Pampolitika	

?

Tuklasin

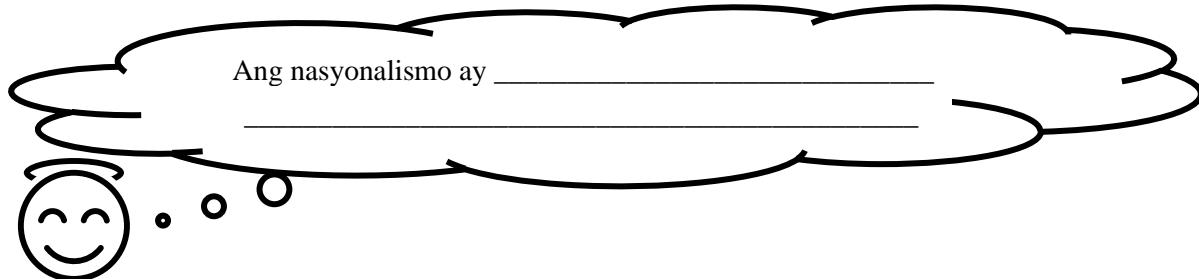
Gawain 3: Basa Tayo, Mars...

Basahin at unawain ang teksto tungkol sa paksang tatalakayin. Pagkatapos, sagutan mo ang gabay na tanong sa ibaba.

Pag-usbong ng Nasyonalismo sa Europa at Amerika

Hindi na bago sa inyo ang ibig sabihin ng salitang *nasyonalismo*. Ang konseptong ito ay pinag-aranan na ninyo noong kaya ay nasa Ikapitong Grado. Kung kaya naman, nais kong ilagay ninyo sa *dialogue bubble* ang kahulugan ng NASYONALISMO.

Gawain 4: I-chika mo ang alam mo...

Isa-isahan natin ang mahalagang pangyayaring nagbunsod sa pagkakalinang ng nasyonalismo sa Europa sa pangunguna ng mga bansang Inglaterra, Pransiya at Amerika. Ang Inglaterra (England) at Pransiya ang pinakaunang bansa sa Europa ang naging agresivo upang makakamit ng pandaigdig na lakas sa pamamagitan ng pakikipagdigmaan at pananakop. Nauna pa sila sa ganitong ambisyon bago pa ang Amerika na nagsimula lamang sa ikalawang yugto ng kolonisasyon.

• Inglatera •

Magna Carta (1215) – isang mahalagang dokumento sa kasaysayan ng Inglaterra na nagtatakda na ang hari ay hindi maaaring makapagpatapon sa bilangguan ng isang tao ng walang paglilitis; walang malayang tao ang maaaring mapagkaitan ng kanyang karapatan sa ari-arian na labag sa batas; at walang bagong buwis ang itatakda ng walang kaalaman ang Asembleya.

Petition of Rights (1628) – dokumento na sapilitang pinalagdaan ng mga miyembro ng *House of Commons* kay Haring Charles I. Ito ay naglalaman ng mga probisyong nagbigay-proteksyon sa ilang karapatan ng mga Ingles tulad ng pagtatakda na hindi maaaring magpataw ng buwis nang walang pahintulot ng Parlamento; walang sinuman ang maaaring mabilanggo nang hindi nalilitis sa hukuman, at walang sinumang sundalo ang maaaring tumira sa pribadong tahanan sa panahon ng digmaan.

Act of Habeas Corpus (1679) – Ito ay nagsasaad na ang isang tao ay kailangang malaman ang dahilan ng pag-aresto sa kanya at sa loob ng 20 araw ng kanyang pagkakaaresto ay kailangang iharap siya sa isang hukuman upang malitis nang patas. Mahalaga ang dokumentong ito dahil nagbigay-proteksyon ito sa mga taong walang awang naaaresto nang walang sapat na ebidensya.

Bill of Rights (1689) – Isa pang mahalagang dokumento na nilagdaan ng bagong upo sa trono na sina William at Mary. Ito ang nagbigay katuparan sa mahabang panahon ng pagtatalo kung sino ang dapat na ituring na mas makapangyarihan – ang hari o ang mga tao. Pinagtibay ng dokumentong ito ang pagtatanggol sa kalayaan ng mga tao laban sa paniniil. Sa paglagda ni William at Mary sa dokumentong ito, sinang-ayunan nila ang prinsipyo na ang hari ay isa lamang opisyal na mamumuno sa kagustuhan at kaalaman ng mga bumubuo ng Parlamento. Kinilala rin nito ang karapatan ng mga *House of Commons* na karamihang binubuo ng mga mangangalakal at may-ari ng lupa. Ito ang nagpasimula ng pagtatakda ng limitasyon ng kapangyarihan ng Hari sa ilalim ng kagustuhan ng Parlamento.

Akto ng Parlamento (1911) – ang pagpapatibay ng repermang ito sa Inglaterra ay nagbawas ng termino ng panunungkulan sa Parlamento mula 7 hanggang sa 5 taon at itinaas ang suweldo ng mga kasapi ng *House of Commons*. Itinaas din nito sa kapangyarihan ang *House of Commons* kaysa sa *House of Lords* na nagsilbi na lamang na tagapayo.

• Pransiya •

Ang Pagbagsak ng Bastille noong Hulyo 14, 1789 ang nagpasimula ng Rebolusyon Pranses at naging hudyat ng katapusan ng Lumang Panahon ng Pransya. Ang kahalagahan ng pangyayaring ito ay ipinagdiriwang ng mga Pranses taon-taon bilang kanilang Araw ng Kalayaan, Hulyo 14. Maraming reperma o pagbabago ang sumunod na nabuo matapos ang makasaysayang pagbagsak ng Bastille.

Pagkabuo ng Saligang Batas (1791) – itinatag ng saligang batas na ito ang isang pamahalaang monarkiya na may limitadong kapangyarihan. Bagama't nanatili sa trono si Haring Louis, karamihan sa kanyang kapangyarihan ay nasa kamay ng *Legislative Assembly*. Nagawa nitong mabuo at maipatupad ang **Deklarasyon ng Karapatan ng Tao** na nagpalawig sa mga tinamasang Karapatan ng mga Pranses. Inalis ang mga espesyal na karapatan ng mga maharlika at ang matagal na umiiral na sistemang pyudal. Pinalaya ng hakbanging ito ang mga mahihirap na mamamayan sa pagbabayad ng buwis. Binawi rin nito ang mga pag-aari ng simbahan at pinagsayahan ang mga pari ay kailangan ihalal ng mga tao at sila ay susuwelduhan din ng mga mamamayan.

Ang Unang Republika ng Pransiya (1792) – inalis at pinalitan ng bagong pamunuan ang monarkiya ng Pransiya. Pinamunuan ito ng mga radikal na pinunong Pranses na kalaunan ay nahati din sa iba't ibang pangkat ng mga *Girondists* at *Jacobins* sa pangunguna nina Marat, Danton at Robespierre. Lalong lumala ang sitwasyon ng bansa nang maglabas ng isang proklamasyon ang bagong pamahalaan na ito para sa lahat ng tao sa Europa na patatalsikin ang lahat ng mga hari sa tulong ng Pransiya.

Reign of Terror (1793-1794) – sa kabilang ng mga pagbabagong naganap sa Pransiya, nanatili pa rin ang mainit na tagisan sa pagitan ng mga grupo sa lipunan lalo sa sa pagitan ng mga *radikal* (mga kabilang sa *proletariat [masa]* at grupo ng mga *royalista* (panig sa ganap na monarkiya). Naging mas marahas at madugo ang pagpatay sa hari at masaker sa may 10,000 Pranses sa pamamagitan ng bitay na *guillotine*.

Pagtaas sa Kapangyarihan ni Napoleon Bonaparte – patuloy na sumabak ang Pransiya sa rebolusyon sa loob ng sarili nitong bansa dahil sa mahinang pamumuno at pag-aagawan ng kapangyarihan habang patuloy ding nakipagdigma sa ilang bansa sa Europa na bumuo ng koalisyon bunga ng mga kaganapan sa *Reign of Terror*. Bumuo ng panibagong saligang batas ang *Pambansang*

Kumbensyon at binuo ang **Direktoryo**. Inatasan ng sangay na ito si Napoleon Bonaparte upang harapin at sugpuin ang mga kaaway ng Pransiya. Nagawang maibalik ni Bonaparte ang katahimikan ng bansa, pagpapabuti ng pananalapi ng bansa, mainam na pagbubuwis. Ang mga batas na kanyang ipinatupad ay tinawag ding **Kodigo ni Napoleon** at hinirang niya ang sarili bilang emperador, at kalaunan ay namuno din bilang isang *absolute monarch*.

Buwis din ang dahilan ng pasimula ng rebolusyon ng 13 kolonya sa Hilagang Amerika laban sa pamamahala ng mananakop na Britanya.

Bago natin tuluyang pag-usapan ang tungkol sa rebolusyong ito, isa-isahin muna ang 13 kolonya na ito. Isulat ang ang sagot sa loob ng kahon.

Gawain 5: Ang Unang 13 Bituin ng Amerika

Ilista ang 13 Kolonya ng Britanya sa Hilagang Amerika	
1.	7.
2.	8.
3.	9.
4.	10.
5.	11.
6.	12.
13.	

Stamp Act (1765) – opisyal na batas na naglagay ng mga selyo sa lahat ng produkto, lathalain, mga dokumentong pangkomersyo, legal at pampubliko. Isa itong pamamaraan ng pamahalaang kolonyal ng Britanya upang makasingil ng buwis at maidagdag sa kapos kabang-yaman ng pamahalaan dahil sa mga digmaang kinasangkutan nito. Masyadong ininda ng mga Amerikano ang pagbubuwis na ito. Binoykot nila ang mga produktong galing Britanya, hinarang ang mga pinagmulan ng selyo at sinunog ang mga ito.

Boston Tea Party (1773) – isang grupo ng mga lalaki na nagsuot ng kasuotang Indyan o Katutubong Amerikano ang sumugod sa barko ng mga Briton na nakadaong sa pantalan ng Boston sa Massachusetts. Itinapon nila sa dagat ang lahat ng nilalaman nitong kargamento maging ang tone-toneladang tsaa bilang pagpapahayag ng kanilang protesta sa pagbubuwis ng pamahalaang kolonyal ng Britanya.

Intolerable Acts – ikinagalit nang husto ng Parlamentaryo ng Britanya ang nangyari sa Boston. Ipinasara ng pamahalaan ng pantalang ito at nagpadala dito ng mas maraming tropa at hinigpitang lugar. Ipinag-utos din nila ang pagpataw ng kaparusahan sa lahat ng naging bahagi ng incidenteng ito.

“Walang Pagbubuwis Kung Walang Representasyon” – nagsilbi itong slogan ng mga Amerikano upang isulong ang kanilang kahilingan na magkaroon ng kinatawan ang bawat kolonya sa Parlamentaryo ng Britanya. Ang pahayag na ito ang naging panimula ng kanilang sigaw para sa kanilang kalayaan.

Kongresong Kontinental – ang pagsama-sama ng mga kolonya upang ipakilala ang kanilang paglaban sa mga mapaniil na batas at polisiya ng pamahalaang kolonyal na Parlamentaryo ng Britanya. Sa kanilang ikalawang pagpupulong nagtagtag sila ng pamahalaan at tinawag nila ang

kanilang pagbubuklod na ***United Colonies of America***, at tinawag ang binuo nilang hukbong-militar na **Continental Army** na pinamunuan ni **George Washington**.

Deklarasyon ng Kalayaan – pinagdesisyunan ng Kongresong Kontinental ang pagpapahayag ng kanilang kalayaan sa kamay ng Britanya noong **Hulyo 4, 1776**. Ang dokumento ng deklarasyon ay isinulat ni **Thomas Jefferson**. Binigyan-diin nito na ang mga dating kolonya ay hindi na bahagi ng territoryo ng Britanya at sila ay kikilalanin na bilang isang malayang nasyon.

Digmaan Para sa Kalayaan – patuloy na sumabak sa madami pang digmaan laban sa Britanya ang hukbo ng Amerika. Sa tulong na din ng bansang Pransiya na dati ng kalaban ng Britanya, at sa ipinakitang kagitingan ng mga heneral ng hukbong sandatahan ng Amerika sa pangunguna ni George Washington, umayon sa kanila ng kapalaran hanggang sa tuluyan na nilang nagapi ang pwersa ng Britanya sa Labanan sa Yorktown noong 1781.

Saligang Batas ng 1789 – isang kumbensyon ang nagpulong sa Philadelphia, Pennsylvania noong 1787 upang magbalangkas ng konstitusyon. Ito ay dinaluhan ng 139 delegado. Ito ay pinagtibay noong Hunyo 21, 1788 at pinairal noong 1789. Binuo nito ang isang federal na pamahalaan na binigyan-kapangyarihan na lumutas sa mga problemang may kinalaman sa bansa, ngunit ang 13 estado (na dating kolonya) ay nanatiling mataas sa pamamahala ng mga lokal na bagay.

Si George Washington, Unang Pangulo ng Estados Unidos – sa ilalim ng bagong nabuong Saligang Batas, nahirang si George Washington bilang unang pangulo na nanungkulan sa loob ng dalawang termino (1789 – 1797).

Suriin

Ang mga pagbabago at repermang naganap sa Inglaterra, Pransiya at Amerika ay nagdulot ng malawak na impluwensya sa iba pang mga bansa na may kahawig na kalagayan ng paniniil at pang-aapi sa kamay ng kanilang mga mananakop.

Sa bahaging ito, susuriin naman natin kung paano nalinang ang damdaming nasyonalismo sa iba pang bahagi ng daigdig tulad ng sa Latin America.

Pag-usbong ng Nasyonalismo sa Iba Pang Bahagi ng Daigdig

Diskriminasyon ang isa sa pangunahing dahilan ng maraming pag-aalsa sa iba't ibang bahagi ng Timog Amerika. Ang heograpikal na lokasyon din nila ay naging salik sa mabagal na pagkalinang ng pagkakaisa at damdaming nasyonalismo. Ang mga naunang pag-aalsa sa Timog Amerika ay naganap sa magkakaibang panahon. Espanya at Portugal ang dalawa sa pangunahing Europeong bansa na nanakop at nagtagtag ng kolonya sa Timog Amerika.

• Timog Amerika •

Ang mga pangunahing dahilan ng mga rebolusyon ng mga kolonyal na bansa sa Timog Amerika ay maihahanay sa mga sumusunod na kategorya:

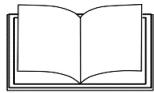
1. **Diskriminasyon ng Lahi.** Mahigpit ang pag-uuri ng mga tao sa lipunan. Mas nagtatamasa ng pribilehiyo at karapatan ang mga purong lahi ng mga mananakop na Espanyol at Portuges kaysa sa mga katutubong mamamayan ng bansa o ang mga may magkahalong lahi – **Creole** ang tawag sa kanila.
2. **Pangkabuhayang Paniniil.** Ang mahigpit na pagpapataw ng di-makatwirang pagbubuwis ang isa sa nagpahirap sa mga kolonyang bansa sa Timog Amerika. Kasama pa ang mga pananamantala ng mga Espanyol sa ekonomiya ng mga kolonya.
3. **Impluwensya ng Rebolusyon sa Pransiya at Amerika.** Ang pakikibakang pinagdaanan sa pagkakamit ng kalayaan mula sa mga mapaniil na mananakop ng bansang Pransiya at Amerika ay nagsilbing inspirasyon upang isulong din ng mga bansa sa Timog Amerika ang paglahok sa mga makabayang pag-aalsa.

Iba't Ibang Rebelyon sa Iba't Ibang Bahagi ng Timog Amerika

Karaniwang tinatawag ding *Latin America* ang Timog Amerika, at karamihan sa mga tao rito ay nagsasalita ng isa sa tatlong wika ng mga Europeong sumakop sa kanila – *French, Spanish at Portuguese*.

Umabot ng humigit kumulang 15 taon ang militar at sibil na labanan sa Latin Amerika. Ang **Haiti** ang unang bansang lumaya mula sa France noong 1804 sa pangunguna ni *Toussaint L'Ouverture*. Sumunod ang **Argentina** at **Ecuador** na nagsimula ang paghahimagsik ng 1809 at natapos ng 1824. Ang rebelyon sa **Mexico** ay pinangunahan ng ilang mga lider tulad ni *Agustin de Iturbide* na nagtagtag ng kanyang imperyo kung saan siya din ang tumayong emperador. Ngunit republika ang nais ng mga tao, kung kaya nasundan din muli ng isa pang rebolusyon nagpatalisik din kay Iturbide. Ito ay pinamunuan ni *Guadalupe Victoria* na kilala rin sa pangalan na *Manuel Felix Fernandez*. Pinamunuan ni *Father Miguel Hidalgo* ang isang rebelyon sa Mexico sa pamamagitan ng pagpapatunog niya ng kampana ng simbahan na higit na nagpaalab ng damdamin ng kanyang kababayan at naging hudyo din ng digmaan noong hatinggabi ng Setyembre 15, 1810. Natamo nila ang kanilang kalayaan at pagiging republika noong 1824. Si *Francisco Miranda* ang nagpasimuno ng pakikipaglaban sa mga kolonyang bansa sa hilagang bahagi ng Timog Amerika. Nabihag siya ng mga Kastila kung kaya't ipinagpatuloy ni *Hen. Simon Bolivar* ng **Venezuela** ang kanyang pakikipaglaban. Matagumpay niyang napangunahan ang pakikipaglaban para sa kalayaan ng Venezuela, **Panama, Columbia, Ecuador** at **Bolivia** (kung saan hinango mula sa kanyang pangalan). Kinilala siya sa tawag na "Ang Tagapagpalaya" ng hilagang bahagi ng Timog Amerika. Sa timog na bahagi naman ng Timog Amerika, pinangunahan naman ni *Hen. Jose de San Martin* ang pakikipaglaban para sa kalayaan. Napalaya niya ang **Argentina** noong 1816 at tumulong din sa pagpapalaya ng bansang **Chile** at **Peru**. Sumunod na ding nakamit ng **Paraguay** at **Uruguay** ang kanilang Kalayaan. Nakamit naman ng **Brazil** ang kanilang Kalayaan ng walang pagdanak ng dugo sa pamumuno ni *Don Pedro I* bilang unang naging emperador ng Brazil. Isang pagpupulong ang ginawa ni Hen. Bolivar at Hen. San Martin sa **Ecuador** upang planuhin ang pagpapalaya sa buong kontinente. Ang bansang **Cuba** ang huling kolonyang nakamit ang kalayaan. Nadawit ang bansang Cuba sa Digmaang Amerika-Espanya nang makiramay ang mga Amerikano sa kalagayan ng mga Cubano sa kamay ng mga Kastila. Nakamit nila ang kanilang Kalayaan nang malagdaan ang **Kasunduan sa Paris** noong Disyembre 10, 1898 kung saan si *Tomas Estrada Palma* ang naging unang pangulo ng kanilang republika matapos saglit na pamahalaan ng Amerika.

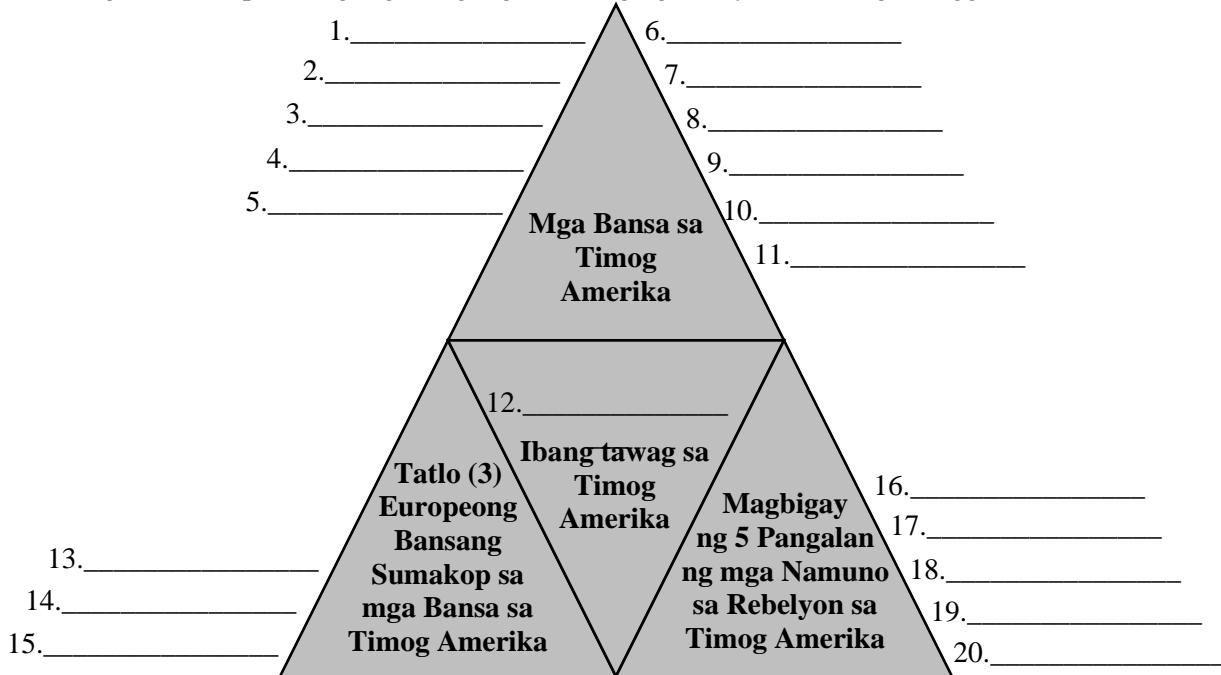

Pagyamanin

Gawain 6: Chika mo dito ang binasa mo.

Mula sa binasa mo tungkol sa mga pangyayaring naging daan sa pag-usbong ng nasionalismo sa Timog Amerika, punan ng sagot ang mga hinihingking detalye sa loob ng trianggulo.

Isaisip

Ilista sa talahanayan sa ibaba ang mga natutunan mo tungkol sa mahahalagang pangyayari na naglinang ng nasionalismo sa Pransiya at Ameika.

Nasyonalismo sa Pransiya	Mga Aspeto	Nasyonalismo sa Amerika
	Pangunahing Dahilan ng mga Rebolusyon (2 sagot)	
	Isang Mahalagang Tao	
	Naiambag ng Taong ito	
	Isang Mahalagang Pangyayari	
	Naitulong ng Pangyayaring ito	
	PERSONAL NA SALOOBIN o NATUTUNAN SA KANILANG KWENTO	

Isagawa

Nasyonalismo sa Europa at Ibang Bahagi ng Daigdig at Pilipinas. Matapos mong mabasa at mapag-aralan ang iba't ibang pangyayaring nakatulong sa paglinang ng pagsibol ng damdaming nasyonalismo sa Europa at iba pang panig ng daigdig, idamay natin ang Pilipinas sa pagtukoy ng mga pagkakatulad ng ating kwento.

1.	Mga Bansang Mananakop	Pilipinas	Amerika	Timog Amerika																
	<ul style="list-style-type: none"> - mula sa mga bansang nakalista sa ibaba, piliin mula rito ang tamang sagot na ilalagay sa kahon ng Pilipinas, Amerika at Timog Amerika : <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">Pransiya</td> <td style="width: 15%;">Japan</td> <td style="width: 15%;">Amerika</td> <td style="width: 15%;">Timog Amerika</td> </tr> <tr> <td>Britanya</td> <td>Espanya</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Amerika</td> <td>Italya</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Netherlands</td> <td>Germany</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Pransiya	Japan	Amerika	Timog Amerika	Britanya	Espanya			Amerika	Italya			Netherlands	Germany					
Pransiya	Japan	Amerika	Timog Amerika																	
Britanya	Espanya																			
Amerika	Italya																			
Netherlands	Germany																			

2.	Mga Dahilan ng Pag-aalsa Laban sa Mananakop	Pilipinas	Inglaterra	Pransiya	Amerika	Timog Amerika
	<ul style="list-style-type: none"> - mula sa mga dahilang nakalista sa ibaba, piliin mula rito ang tamang sagot na ilalagay sa kahon ng ng apat na kahon sa kanan : <ul style="list-style-type: none"> • pagbubuwis • paniniil • pagpapatalsik sa katutubong pinuno • pang-aabuso • kudeta • pagpapapatay sa anak ng Hari • diskriminasyon 					

Tayahin

Sa bahaging ito, ating aalamin kung gaano ang natutunan ninyo sa kabuoan ng ating aralin. Basahing mabuti ang bawat pahayag. Bilugan lamang ang LETRA ng pinakatamang sagot.

Karagdagang Gawain

EDSA, Ang Makasaysayang Rebolusyon

Gumupit ng isang larawan ng naganap ng Rebolusyon sa EDSA noong 1986. Idikit ito sa isang papel at sumulat ng maiksing salaysay tungkol dito. Sabihin kung bakit sinasabing makasaysayan ang pangyayaring ito sa Pilipinas. Huwag kalimutang banggitin ang dahilan ng rebolusyon at kung paano ito napagtugumpay ng mga Pilipino

Isulat din sa huling salaysay kung paano mo personal na mabibigyan ng kahalagahan sa iyong pang-araw-araw na buhay ang saysay ng pangyayaring ito.

Rubrik sa pagmamarka:

Pamantayan	Iskor
1. Maayos at malinis ang idinikit na larawan	20
2. Kumpleto ang detalye ng salaysay tungkol dito – dahilan ng rebolusyon at paano ito napagtugumpay	20
3. Maliwanag na nailatag ang organisasyon ng detalye ng kwento	10
Kabuoan	50

Sanggunian

A. Aklat

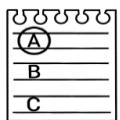
Blando, R. C., Cruz, Mercado, M. M., Cruz, MA M., Espiritu, A. C., De Jesus, E. L., Pasco, A. H., Padernal, R. S., Manalo, Y., Asis, K. S. (2013). Kasaysayan ng Daigdig, Araling Panlipunan Kagamitan ng Mag-aaral. (Unang Edisyon, pp. 370-419). Pasig City: DepEd-IMCS.

Zaide, G. F., Zaide, S. M. (2002). Kasaysayan ng Daigdig. (Ikalimang Edisyon, ph. 241-268). All-Nations Publishing Co., Inc.

Vivar, T.L., Discipulo, N. J., Rillo, P. H., de Leon, Z. M. (2000). Kabanata 9. Paglawak ng Kapangyarihan ng Europe., Kasaysayan ng Daigdig. (SEMP, ph. 180-209, 226-242). SD Publications, Inc.

Gonzales, A., Velez, C. R. (1996). Ang Kasaysayan ng Mundo. (SEDP series, ph 231-250). Phoenix Publishing House, Inc.

Susi sa Pagwawasto

1. B	2. C	3. D	4. E	5. A
Gawain 1: Subukin:				
Gawain 2: Balikin:				
PANGAYARI				
1. Rebolusyonong Industriyal	2. Rebolusyonong Siyentipiko	3. Rebolusyonong Panagsipan	4. Rebolusyonong Pamplika	(Maaaring magbigay nge iba pang kahulugan nito)
- paglalagap nge bagong teknolohiya	- paglalagap nge bagong teknolohiya	- paglalagap nge bagong teknolohiya	- paglalagap nge bagong teknolohiya	Ange nasyonalismo ay damdaming nagbubuklod sa mga mamamayan upang kumilos bilang isang bansa.
1. Massachusetts	2. New Hampshire	3. Connecticut	4. Rhode Island	Gawain 4:
6. New York	7. New Jersey	8. Pennsylvania	9. Virginia	Gawain 5:
11. North Carolina	12. South Carolina	13. Georgia	10. Maryland	Gawain 6:
11. Cuba	12. Latin America	13. Pransiya	14. Espanya	Taya hin:
15. Espanya	16. Tousssaint L' Overture	17. Augustin de Iturbide	18. Guadalupe Victoria/Manuel Felix Fernández	1. Hen. Simon Bolívar - Hen. Jose de San Martin
1. Haiti	2. Argentina	3. Ecuador	4. Mexico	5. Venezuela
6. Panama	7. Colombia	8. Bolivia	9. Paraguay	10. Uruguay
11. Cuba	12. Latin America	13. Pransiya	14. Espanya	15. Britaniya/Inglaterra
15. Espanya	16. Tousssaint L' Overture	17. Augustin de Iturbide	18. Guadalupe Victoria/Manuel Felix Fernández	19. Father Miguel Hidalgo
1. Hen. Simon Bolívar - Hen. Jose de San Martin	2. D	3. B	4. A	5. C
3. Hen. Simon Bolívar - Hen. Jose de San Martin	6. D	7. C	8. C	9. B
4. Hen. Simon Bolívar - Hen. Jose de San Martin	10. A			

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Gemma P. Soneja

Tagasuri – Panloob: Aaron S. Enano

Tagaguhit: Gwendelene J. Corañez

Tagalapat: Gwendelene J. Corañez

Tagapamahala:

Sheryll T. Gayola

Pangalawang Tagapamanihala

Pinunong Nanunuparan - Tanggapan ng Tagapamanihala

Elisa O. Cerveza

Hepe – Curriculum Implementation Division

Pinunong Nanunuparan - Tanggapan ng Pangalawang Tagapamanihala

Aaron S. Enano

Supervisor sa Araling Panlipunan

Ivy Coney A. Gamatero

Supervisor sa Learning Resource Management System

Catherine Paningbatan

Learning Resource Librarian

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Schools Division Office- Marikina City

Email Address: sdo.marikina@deped.gov.ph

191 Shoe Ave., Sta. Elena, Marikina City, 1800, Philippines

Telefax: (02) 682-2472 / 682-3989

City of Good Character
DISCIPLINE • GOOD TASTE • EXCELLENCE